

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Via Vitæ Operis Hvivs Hypothesis

Florentius <Batavus>

Antverpiae, 1551

De silentio in templo obseruando, aduersus eos qui nihil verentur inibi
impie intendere fabulis. Cap. 16.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30077

randam silentij virtutem, per quam humili-
tas compassio & dilectio mirum in modū
probantur & renouari & augeri.

De silentio in templo obseruando, aduersus eos qui
nihil verentur inibi impiè intendere fabulis.

Cap. 16.

SAepenumero quoq; tempus ipsum & lo-
cus silentium potius quam verba expo-
stulant: etiamsi fortasse non inutile alio
qui foret si proferretur quod erat profe-
rendum. Tempus ergo obseruari necesse
est, ne si verbum (quod suo prolatum tem-
pore prodesse poterat,) intempestiuè pro-
matur, pro compendio adferat dispendi-
um. Mala enim aurea (inquit Salomon) in
lectis argenteis, qui loquitur verbum in Pro. 25. b.
tempore suo. Locum item obseruari in lo-
quutione necesse est, ne qui rebus consecra-
tus est diuinis inutilibus prophanetur con-
fabulationibus. Qua sanè in re à plerisque
secularibus peccatur hodie citra omnem
modum: qui domum orationis forum fa-
ciunt mercationis, ambulachrum obtre-
ctationis conciliabulum confabulationis.

Heu te infelicem ac deploratum, qui

V iij vbi

DE PROBITATE

vbi Patrem adorare debueras in Spiritu & veritate, ex aduerso inimicissimū Patri adoras diabolū, vbi pro offensis gemere debueras, rursus offensis tuis Dominum maiestatis irritas, vbi vitam inuocare debueras, patum feris cū morte. Vē vobis o miseri, qui tā turpiter locū inhonoratis sanctū, dū pro suavi odore sanctarū precum, putore spargitis mūdanarum vanitatū, puta auaritiæ, superbiæ, obrectationis, & nonnunquam etiam impudicitiae, dumque pro laudibus Dei, laudes canitis vel vestras vel huius mūdi: qui non modo offenditis altissimum, verum etiam proximis perniciosum ad impietatem præbetis exemplum, & in diuino cultu ac pijs precibus magnum præstatis offensaculum. Sed qua queso fronte ad adorandum altissimū vos ingerere audetis: aut quorandem nomine vos exaudiri cōfiditis post tantam Deo irrogatam iniuriam, quū beatus Gregorius palam testetur tanto minus os nostrum ab omnipotente Deo exaudiri in prece, quanto magis inquinatur stulta loquutione?

Grego.

Breues normulæ circa loquutionem obseruandæ. 1.

HAec tibi firma semper stet sententia
nunquam aliquid proloqui nisi verbisquam paucissimis. Deinde summū
tibi

tibi sit semper studium, garrulum omnem, omnemq; garrulitatem defugere. Si inter seculares sis, vbi de rebus tractatur secularibus, si commodè potes sermonem impium pio aliquo interiecto sermone dispelle: si nō potes, prorsus sile.

II. Si natura aut consuetudine propensus sis ad loquacitatem, morbum hunc cum diuino adiutorio disce euincere, idq; subindē vnū aut alterum diem omni tibi interdicto sermone. Quod si adsueueris verbis noxijs aut inhonestis proferendis, paulatim & particulatim studebis eam consuetudinem exuere, nimirum hoc ordine. Hoc die à deiurio aut turpiloquio tibi imperabis: illo die ab omni obtrectatione & maledicentia: tertio ab omni scurrilitate: quarto ab omni vaniloquio seu multiloquio: atq; ita tandem in consuetudinem venies taciturnitatis, eoque & alios hac excitabis. Nam vt vnus garrulus plures facit garrulos, ita vnus silens non raro plures silentes efficit.

III. Si quando fortē cōtingat te hac in re peccare, sumpta protinus de teipso pæna, loquacitatem tuam, scurrilitatem, bonasque horas male collocatas studebis sarcire. Multa autē ipsa tibi ipsi ad singulas offensas irroganda esto vel pia aliqua lectio, vel molestus

DE PROBITATE

lestus aliquis labor, vel afflictio aliqua corporalis, vel subtractio rei alicuius delectabilis. Hac enim ratione & melius prauam consuetudinem depones, & Deus tuum ad spectans conatum libentius tibi sua ope dignabitur succurrere.

III. Quanto amplius abstines à colloquijs humanis, tanto plus vacato colloquijs diuinis, internam animi affectū in ipsum Dominum transferendo. Nam magna sit gratia, ingensq; bonum benè posse silere, quod per id multa vitentur mala, parū tamen contulerit ad virtutem silentium oris, si mens interim intenta negocijs mundanis à seipso suum excludat conditorem Deum.

V. In omni tuo eloquio, semper tibi caueo à iactantiæ vitio, à celebrandis tui ipsius laudibus, à captanda populari aura, idq; aut per intricata verba, aut per propriæ artis scientia, aut sanctimoniæ commemorationē. Caue etiam relator sis alienorum criminum seu eorum quæ in alijs tibi displicent: Neminem quamuis abiectum irrideto aut contemnitō: Murmurationem omnem, omnemq; aduersus prælatos quærimoniā summo studio deuita: nam hoc vitij præterquā
quod

quòd nonnunquam multorum occasionem præstat malorum, etiam altissimo summo-
pere displicet. Quod si vero in aliquo ali-
quid cernas imperfectionis, compatere in-
foelici: precare vt Deus illum sua dignetur
bonitate reducere ac iuuare: & si quippiã te
speras effecturum, benignè illum aut per te
aut alios adhortando corripito. Vbi ergo
aliquis est à te corripiendus aut suorum cõ-
missorum admonendus, id agito omni qua
fieri potest mansuetudine & modestia: & si
nihil ira proficias, Deo aut ipsius prælato
rem omnem committito. Aut si illi ipse sis
præfectus, tenta subindè per correptionem
duriusculam, aut per aliam decentem casti-
gationem illum ad meliora reuocare: opti-
mo tamen semper in illum ostenso affectu
& dilectione, vt facile animaduertat te non
aliud quam ipsius sitire salutem.

VI. Si peculiari aliqua dote præditus sis,
caue illam facilè alicui ostentes: quin potius
parator esto ad detegendum & agnoscen-
dum si quid in te est imbecillitatis aut vitij,
præsertim apud eos quos speras pro te ora-
turos, neq; quicquam (vt plerique spiritu
imbecilles facile moueri solent) ingenua
ista tua confessione offendendos.

Quod

DE PROBITATE

Quod si vero quid de tua imbecillitate ab alijs audias narrari, gratantid ferto animo. Magnum enim est humilitatis & candoris argumentū si quis grauatim haud ferat, dū suam audit commemori imperfectionē, aut dum ab aliquo suæ admonetur imperfecti-
onis aut commissorum.

VII. Si quē fortè atrocius verbo aut facto aliquo offendisti, contristasti aut perturbasti, statim cum illo contendito redire in gratiam, apprecans illum eam tibi noxam benignè condonet. Quod si vero noxa ipsa sit aut leuicula aut pene nulla, vnde tuus tibi proximus infensus fortè est, citra tuū videlicet meritum & præter rationem, nō est quod illud magnifacere debeas vt ne pacem tuam in alterius inquietudine sitā existimes. Hic ergo animo esto pacato: beneficium illi piarum precum impedito, effectu ipso vbiq; declarans, quam non sis malè erga illum affectus.

VIII. Arcanum proximi tuæ fidei in petendo à te consilio aut solatio concreditum diligenter stude cælare. Id enim ipsum postulat ius naturæ, ne cui simus in reuelando alterius secreto infideles. Caue tamē aliquid cælare promittas: sed neq; facile credas re-
latoribus illis, qui stipulantes fidem silentij
quasi

quasi sub confessionis sigillo multa confue-
uerunt secreta in alterius sinum effundere.
Eiusmodi enim ferè sunt homines fucati &
subdoli, dolum & malevolentiam suam tali
silentij prætextu cupientes adūbrare, iuxta
illud euangelij apud Iohānē. *Omnis qui ma* Iohann. 3. c.
la agit odit lucem: & nō venit ad lucem, vt
nō arguantur opera eius. At veritas (vt vul-
go dici consuevit) non querit angulum: sed
sicuti post prædicta sequitur, qui facit veri-
tatem venit ad lucem vt manifestentur ope-
ra eius, quia in Deo sunt facta.

IX. Si inter loquendum quippiam cōtin-
gat controuerti, caue ibi tuam sententiā alio-
rum sententiæ pertinaciter aut arroganter
præferas, sed cedere memento, maximè dū
certus omnino non es tuam sententiā esse
saniolem. Quinimò etiam si non sis nescius
illum planè à scopo aberrare, modestis tamē
semper vttere sermonibus, nempe his aut
alijs similibus. Arbitror sanè te falli aut hal-
lucinari: Ipsa rei huius veritas vel per se tã-
dem tibi innotescet. Iustā subducito rei hu-
ius rationē, inquire, diligenter scrutare: tan-
dem spero senties secus habere, quā modo
æstimas.

X. Omnia verba tua ex sincero profer
to pectore, & pura animi intentione. Caue
adsuescas

DE PROBITATE

adsuescas aulico more loqui, hoc est adulando assentando, falsè laudādo. Nā eiusmodi assentatio nullum decet hominem probū, quin etiam hominis opinionem apud viros cordatos haud parum eleuat ac diminuit. Plerunq; enim qui culti & grati haberi volunt sermone, prauī ac dolosi esse consueuerunt corde.

XI. Bonam praesidis tui opinionem semper diligenter stude tueri: & pro illius honore ne dubita strenuè decertare: neq; enim putandum est hoc parum habere commodi, Vide ergo vnquam illum aut in corde tuo aut apud alios propter lapsus quosdā quos fortè in illo cernis contempnas: sed potius excusatum illum habeas, si non alio certè hoc colore, quod longè maiorem ipse habeat peccādi occasionem quam cæteri vulgares: & longè etiam validiorem impellatur a te tentationis, quam cæteri: sicuti in conflictu corporali longè diligentior adhibetur opera trucidandi aut capiēdi principis quā alicuius cæterorum. Vitia insuper ipsius occulta caue alicui reueles: quin potius quam potes honestissimè illa contege: atq; ita paternam celestis illius. Patris, ex quo omnis paternitas in cælis & in terra nominatur, mereberis

Simile,

Ep. 11. c.

mereberis accipere benedictionem, quem-
admodum Sem & Iaphet benedici merue-
runt patris sui Noë obtegentes ignomi-
niam: quum cōtra Cham, (qui verenda pa-
tris nihil veritus est cum irrisione fratribus
ostendere) vna cum posteris suis fuerit ma-
ledictus. Hunc enim emulantur quotquot
præsides aut maiores suos irrident, probro
afficiunt, traducunt aut ipsorum vitia com-
memorant disseminantue. Quod si tamen
in ipso immanius aliquod cernas flagitium,
vnde magnum posset oriri malum, cura vt
per aliquem ei familiarem amicum, aut cer-
tè per eum cuius potestati subiectus est se-
cretè huius rei admoueatur: & quod supe-
rest fusis pro ipso precibus, id totum Deo
committe.

Gen. 9. d.

XII. Præsilibus tuis semper te ipsum re-
uerentem exhibe & modestum: & caue illis
quicquam exprobes aut contumelia illos
afficias, vnde ipsi irritari aut possent contri-
stari: nam hoc ipsum teste apostolo summo
perè Deo dispicet, nec manere poterit in-
ultum: sicuti id Dominus ipse palam decla-
rauit in filiis Israel, quos non semel legimus
à Deo punitos, propterea q̄ duces suos Mo-
sem & Aaron contristassent irritassent &
contempsis-

Neq; mut-
muraueritis
inquit sicut
quidam eorum
&c.
Cor. 10. 20.

DE PROBITATE

Num. 21. b.
Exo. 2.
Zacha. 2. c.
Luc. 10. c.
Clima. gr. 4

contempssissent. Et Dominus alibi de præpositis loquens ait. Qui tetigerit vos, tãgit pupillam oculi mei. Item in euangelio apostolis. Qui vos (inquit) audit, me audit: & qui vos spernit, me spernit. Quinimo doctor Climacus testatur interdum leuius esse commissum peccare in Deum, quam in patrem spiritualem: sicuti reges nonnunquam pro grauiore habent crimine quod in ipsorum commissum est legatos, quam quod in ipsam commissum est regiam maiestatem.

XIII. Quum tempus expostulat moderatam animi seu corporis recreationem, ibi te hilarem exhibe & placidum in sermonibus Sales adsint sed citra dentẽ: ioci adsint, & lusus, sed citra vilitatem, & citra notam ineptẽ leuitatis. Cura autem semper vt recreatio ipsa si fieri potest aliquid adferat boni profectus, & talis sit argumenti, quod auditu sit & iucundum pariter & vtile. In omni ergo re iucunda, semper aliquid intermiscere quod ad Dei spectet honorẽ, & ad proximorum conferat salutem: quod suo tandem tempore diuini Spiritus ope studebis edifferere.

De usu, custodia, & soluenda captiuitate s̄ sensu. Ca. 176

Hic iam de quinque humani corporis sensibus agamus, vt sciamus quo pacto
sunt